

استانداردها

استانداردهای گروه IEEE 802

• گروه IEEE 802 فعال ترین مجموعه استانداردسازی بینالمللی است که در تدوین استانداردهای لایه MAC فعالیت کرده است.

```
IEEE 802: Overview & Architecture
```

IEEE 802.1 Bridging & Management

IEEE 802.2: Logical Link Control

IEEE 802.3: CSMA/CD Access Method (Ethernet)

IEEE 802.5: Token Ring Access Method

IEEE 802.11: Wireless Local Area Networks (LAN)

IEEE 802.15: Wireless Personal Area Networks (PAN)

IEEE 802.16: Broadband Wireless Metropolitan Area Networks (MAN)

IEEE 802.17: Resilient Packet Rings (RPR)

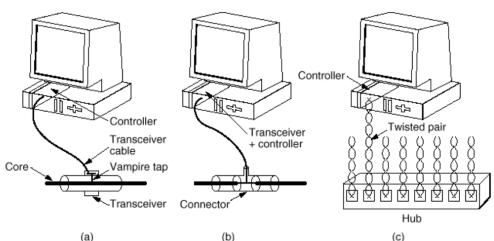
IEEE 802.20: Mobile Broadband Wireless Access

IEEE 802.21: Media Independent Handoff

IEEE 802.22: Wireless Regional Area Network

IEEE 802.23: Emergency Services Working Group

استاندارد گروه IEEE 802 برای

(4)		(5)		(0)
Name	Cable	Max. segment	Nodes/seg.	Advantages
10Base5	Thick coax	500 m	100	Good for backbones
10Base2	Thin coax	200 m	30	Cheapest system
10Base-T	Twisted pair	100 m	1024	Easy maintenance
10Base-F	Fiber optics	2000 m	1024	Best between buildings

• اترنت 802.3:

- تمام پروتكلهاى خانواده 1-Persistent از CSMA/CD
- در اصل برای نرخهای ۱ تا ۱۰ مگابیت برثانیه طراحی شده بود.
- واسطهای مختلفی را میتوان استفاده کرد. در ابتدا بر روی کابل کواکسیال ۵۰ اهم استفاده شده است.
- با شروع روش ALOHA از جزایر هاوایی، این پروتکل هم شروع شد.
 - قابلیت carrier sensing توسط شرکت xerox افزوده شد.

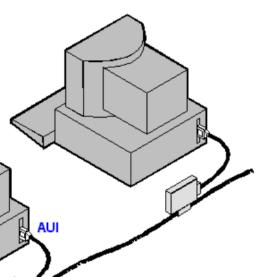

توپولوژی اترنت

From Computer Desktop Encyclopedia © 1998 The Computer Language Co. Inc.

AUI (DB-15

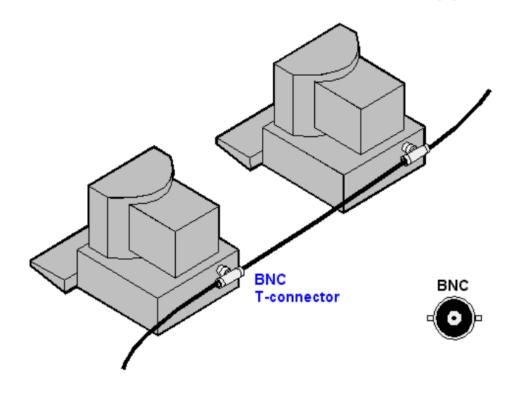
connector)

Transceiver

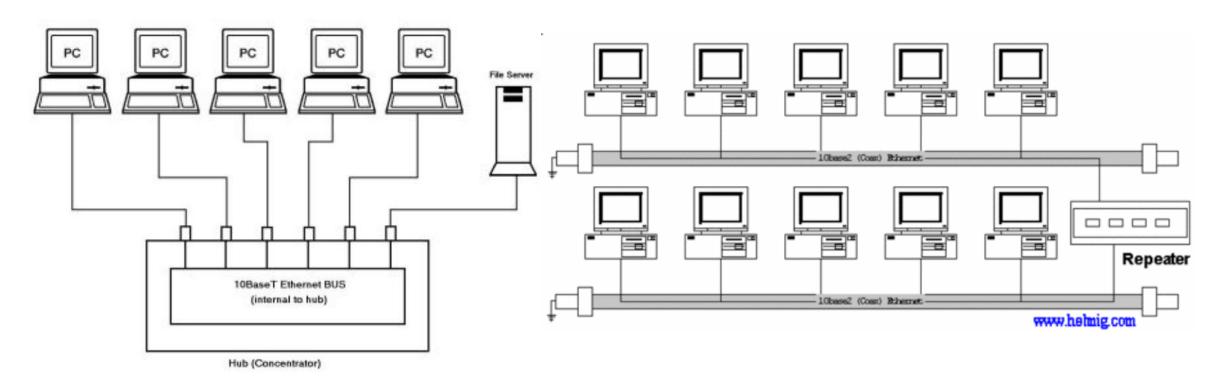
From Computer Desktop Encyclopedia

© 1998 The Computer Language Co. Inc.

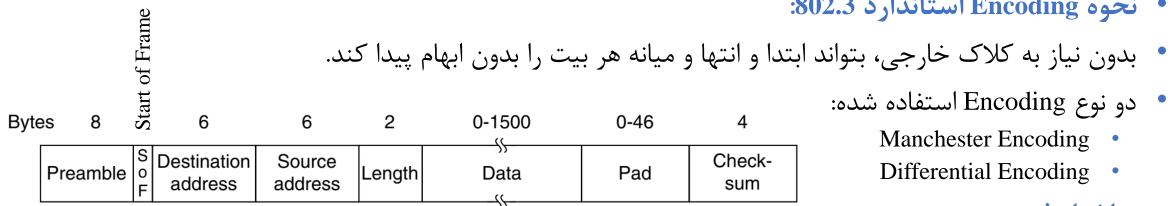

توپولوژی اترنت

استاندارد 802.3 LAN

- نحوه Encoding استاندار د 802.3
- - دو نوع Encoding استفاده شده:
 - Manchester Encoding •
 - Differential Encoding •

• ساختار فریم:

- الگوى Preamble هفت بايتي (۷ تا 10101010)
 - فيلد شروع: 10101011
- به منظور تشخیص تصادم، طول فریم باید بیشتر از دو برابر تأخیر انتشار باشد. ماکزیموم طول کابل LAN با ۵ سگمنت (۴ تکرارکننده) میتواند ۲۵۰۰ متر باشد. اترنت اولیه برای سرعت ۱۰ مگابیت بر ثانیه طراحی شده است. با این مشخصات حداقل طول فریم باید ۵۱.۲ میکروثانیه باشد. در نتیجه حداقل طول فریم باید ۶۴ بایت شود. بدین منظور، فیلد Pad اضافه شدهاست.

استاندارد 802.3 LAN

• آدرسدهي:

- طول آدرس ۶ بایت است که توسط IEEE تخصیص داده میشود.
- اولین بیت ارسالی آدرس گیرنده برابر 0 باشد بدین معناست که آدرس از نوع عادی است و 1 به معنای آدرس گروهی است. بدین ترتیب میتوان پیام را به گروه خاصی از کاربران ارسال کرد (Multicasting)
 - آدرس تمام یک برای حالت پخش (Broadcast) درنظر گرفته شده است.

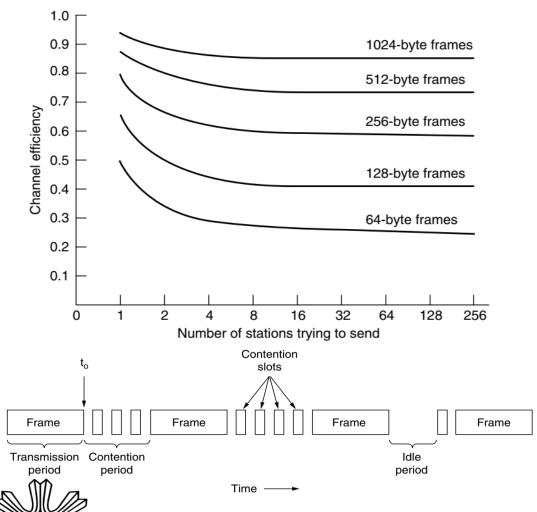

استاندارد 802.3 LAN

:Binary Exponential Back off •

- بعد از تصادم به مدت صفر و یا چندین اسلات زمانی (۵۱.۲ میکروثانیه) منتظر باش. نحوه انتخاب چند اسلات به شرح زیر است:
 - اولین تصادم: 0 یا 1 اسلات به صورت تصادفی منتظر باش.
 - دومین تصادم: 0 یا 1 و یا 2 و یا 3 اسلات زمانی به صورت تصادفی منتظر باش.
- تصادم N ام: به صورت تصادفی از بین 0 تا 2^N-1 اسلات زمانی یک عدد را انتخاب کن و به همان مقدار منتظر باش.
 - ماکزیموم N برابر 10 است. به عبارتی بین صفر و 1023 اسلات زمانی \bullet
 - پس از ۱۶ بار تلاش، دیگر ادامه نده و روند بازیابی فریم را برای لایههای بالاتر واگذار کن.
- این الگوریتم تأخیر کم برای بارهای کم را تضمین میکند و به صورت مناسبی تصادمها را در بار زیاد مدیریت میکند.

تحليل عملكرد 802.3

• يحث Channel Utilization.

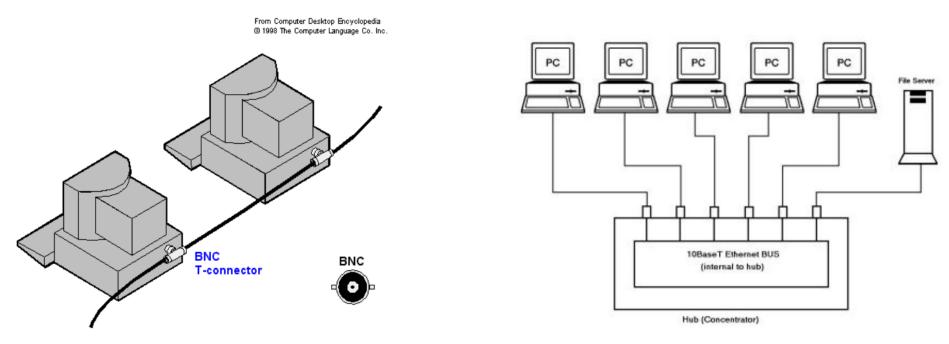
- فرض كنيد T ثانيه طول مي كشد تا فريم ارسال شود.
- همچنین فرض کنید دوره رقابت مدت زمان طول بکشد.
- هنگامی که کاربران زیادی، فریم برای ارسال داشته باشند:

$$U = \frac{T}{T + T_{cp}} = \frac{T}{T + 2\tau / A} = \frac{1}{1 + 2BLe / cF}$$

- F = Frame Length, L = Cable Length
- B = Network Rate, c = Propagation Speed
- e = Contention Slots per Frame
- (Note $\tau = L/c$ and T = F/B)

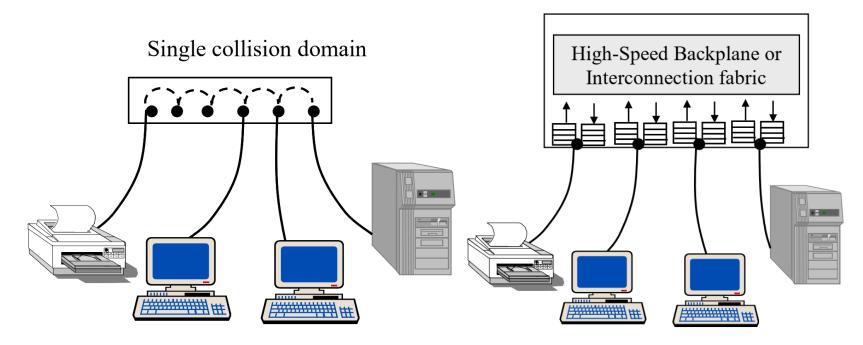
Switched Ethernet

- مسئله عملی موجود در اترنت:
- اگر هر کدام از T-connector ها به هر دلیلی (مثلا باز شود) اتصال را برقرار نکند، چه مشکلی رخ میدهد؟ آیا بقیه کاربران میتوانند از شبکه استفاده کنند؟

(2) Switched Ethernet

- ایده: به جای استفاده از هاب، از سوئیچ استفاده کنیم و برای هر پورت بافر ورودی و خروجی در نظر بگیریم.
- هاب، توزیعشده نیست. یک موجود واحد است که نقش محیط مشترک را بازی میکند. بنابراین، حال که از حالت توزیعشده خارج شدیم، نمی توانیم هوشمندی به خرج دهیم؟!

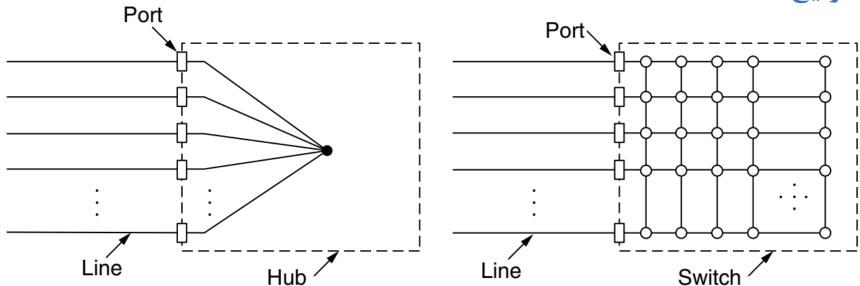

(3) Switched Ethernet

• در حالتی که از سوئیچ استفاده شود، ظرفیت به خاطر تصادم از بین نمیرود. چون تصادمی رخ نمیدهد.

- دو چالش اصلی:
- الگوی ترافیکی
- سرعت سوئيچ

Switched Ethernet Evolution

- مراحل رشد اترنت:
- Classic Ethernet: نرخ ۱۰ مگابیت بر ثانیه، استفاده از منچستر کدینگ
- Fast Ethernet: نرخ ۱۰۰ مگا بیت بر ثانیه، از منچستر کدینگ استفاده نمی شود. سال ۲۰۰۵.
 - Gigabit Ethernet: دو نوع مبتنی بر سیم مسی و فیبر نوری، اجازه Gigabit Ethernet
 - 10-Gigabit Ethernet •

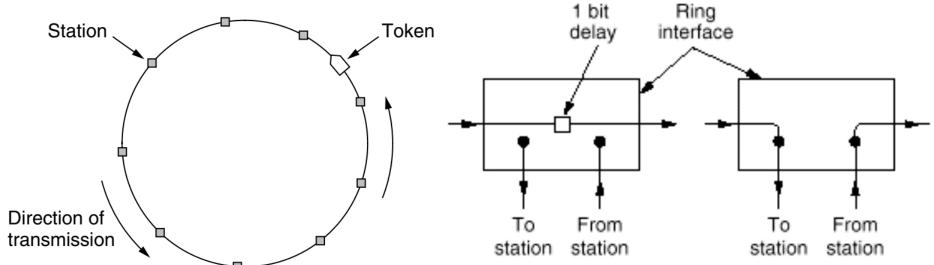

(Token Ring) 802.5 LAN استاندارد

• می توان کاربران را در یک توپولوژی حلقوی به همدیگر متصل کرد. نحوه به اشتراک گذاشتن کاربران توسط ابزاری به نام Token انجام می شود. به عبارت دیگر نوبت ارسال را مشخص می کند.

• گامهای پروتکل:

- فرستنده پس از گرفتن Token، واسط (Interface) را در وضعیت ارسال قرار می دهد.
 - پس از ارسال آخرین بیت، Token مجدداً تولید میشود.

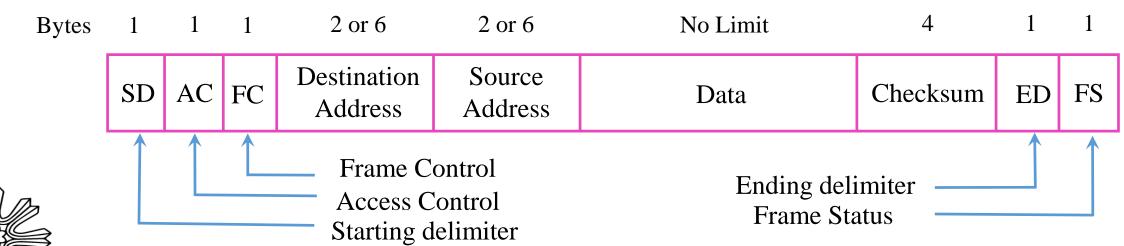

15

(Token Ring) 802.5 LAN استاندارد

- ساختار فریم در Token Ring:
 - فیلد یک بایتی AC:
- توسط این بایت Token رزرو شده و اولویت بندی هم می شود. برای ارسال فریم با اولویت N، باید Token آزاد با اولویت کمتر از N مشاهده شود.
 - فیلد یک بایتی FC: نوع فریم (داده و یا کنترلی) را مشخص می کند.

(۲) (Token Ring) 802.5 LAN استاندارد

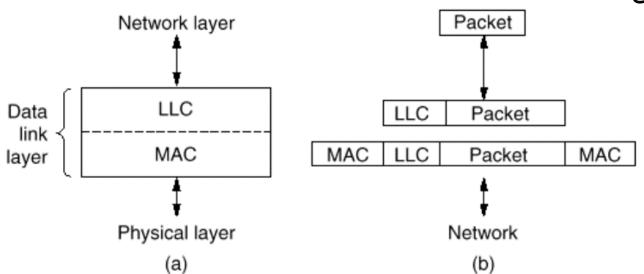
- ساختار فریم در Token Ring:
 - فیلد یک بایتیFS:
- \mathbf{ACK} و \mathbf{ACK} هامل بیتهای \mathbf{ACK} هامل بیتهای \mathbf{ACK}
- فرستنده هنگام ارسال هر دو بیت را صفر می کند.
- اگر C=0 و C=0 باشد، به معنای آن است که گیرنده وجود ندارد.
- اگر C=0 و C=0 باشد، گیرنده حضور دارد، اما فریم پذیرش نشده است.
- اگر C=1 و C=1 باشد، گیرنده حضور دارد و فریم نیز پذیرش شده است.
- نتیجه مهم: با دو بیت هم کنترل جریان انجام شد و هم تأییدیه!

استاندارد 2.2.2 Logical Link Control

• لایه لینک در استاندارد 802.2 شامل دو بخش است:

- LLC •
- MAC •
- وظايف LLC:
- کنترل جریان
- مديريت خطا (تشخيص و يا تصحيح خطا)
 - سرویسهایی که فراهم میکند:
 - Unreliable datagram service •
 - Acknowledged datagram service •
- Reliable connection-oriented service •

(a) Poaition of LLC. (b) Protocol Formats

استانداردهای ارتباط بیسیم

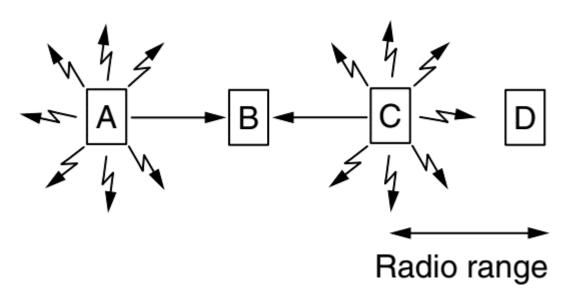
پروتکلهای LAN بیسیم

- پروتکلهای بیسیم، ذاتاً دسترسی چندگانه هستند!
- در شبکه بیسیم، تشخیص تصادم به هنگام وقوع آن خیلی سخت و گاهاً ناممکن است. قدرت سیگنال دریافتی کاربرها میتواند خیلی کوچک باشد. به مانند یافتن سوزن در انبار کاه!!! بنابراین بهترین راه ممکن، تشخیص تصادم و خطا از طریق دریافت تأییدیه پس از اتمام ارسال است.
 - بُرد سیگنال رادیویی ایستگاهها:
- ایستگاهها به دلیل بُرد رادیویی محدود، نمی توانند به همه ایستگاههای دیگر داده ارسال کرده و یا دریافت کنند.
- رویکرد ساده برای LAN بیسیم، می تواند CSMA باشد. به کانال گوش کنیم و هر زمان خالی بود، ارسال کنیم. اما مشکلاتی پیش می آید!
 - آنچه که مهم است، تصادم در گیرنده است و نه فرستنده.

پروتکلهای LAN بیسیم (۲)

- مسئله ایستگاه مخفی (Hidden Station Problem)
- حالتی که یک ایستگاه، قادر نیست دیگر ایستگاههایی که در حال رقابت برای تصاحب کانال هستند را تشخیص دهد، مسئله ترمینالهای مخفی گویند.
 - کاربر C نمی تواند کاربر A را Sense کند. اگر هر دو بخواهند برای B ارسال کنند، تصادم رخ می دهد.

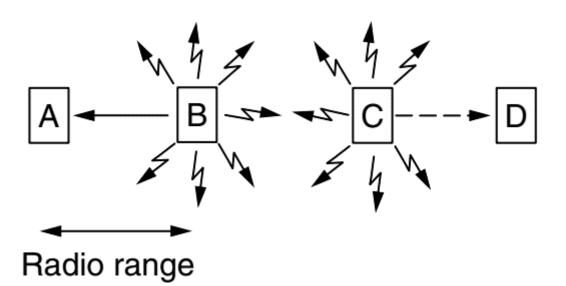

پروتکلهای LAN بیسیم (۳)

• مسئله ایستگاه آشکار (Exposed Station Problem)

• کاربر B در حال ارسال به کاربر A است. در همین حین کاربر C نیز میخواهد به کاربر D داده ارسال کند. طبق قواعدی که یاد گرفته ایم، کاربر C قبل از شروع به ارسال، کانال را Sense می کند و متوجه می شود که کانال پُر است. بنابراین ارسال نمی کند! در حالی که اگر ارسال می کرد، تصادمی رخ نمی داد.

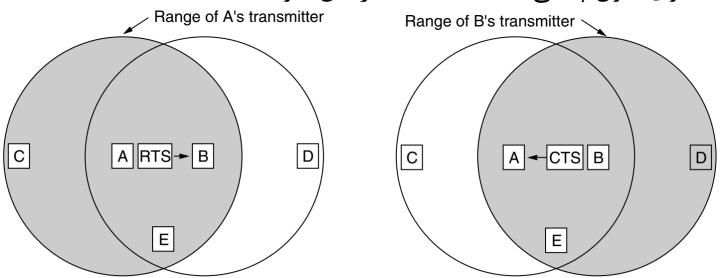

پروتکلهای LAN بیسیم (۴)

MACA: Multiple Access with Collision Avoidance •

- فرستنده: Request to Send (RTS) ارسال می کند.
 - گیرنده: Clear to Send (CTS) ارسال می کند.
- RTS و CTS حاوى طول پيامي هستند که بايد ارسال شود.

پروتکلهای LAN بیسیم (۵)

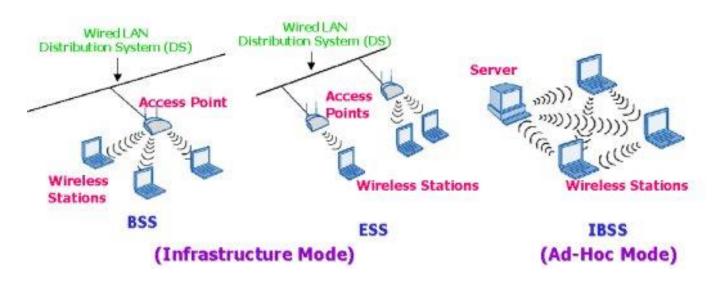
MACA: Multiple Access with Collision Avoidance •

- هر ایستگاهی که RTS شنید، باید در طول فاز بعدی ارسال داده ساکت بماند.
 - هر ایستگاهی که CTS شنید، باید در طول پیام بعدی ساکت بماند.
- علی رغم همه این محدودیتهایی که برای جلوگیری از ایجاد تصادم گذاشته شد، باز هم امکان وقوع تصادم وجود دارد! چرا؟
- برای مثال فرض کنید هر دو ایستگاه B و C به صورت همزمان به ایستگاه RTS ،A ارسال کنند. بنابراین پس از این تصادم، مدت زمان رندمی باید صبر کنند و مجددا برای ارسال تلاش کنند.

پروتکلهای LAN بیسیم (۵)

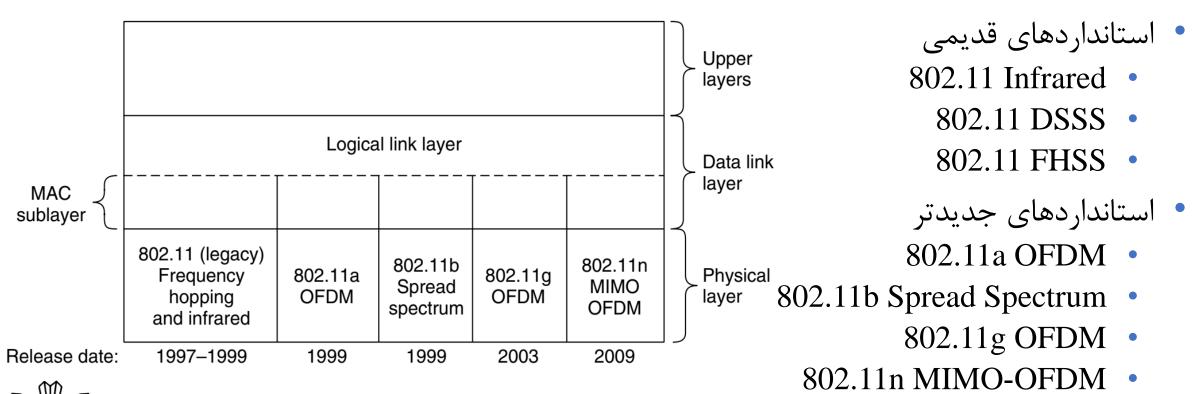
- پیکربندی شبکههای بیسیم:
- مبتنی بر زیرساخت (Infrastructure Mode): ایستگاهها از طریق یک دستگاه مرکزی به نام Access Point (AP) با یکدیگر ارتباط دارند.
- شبکههای اقتضائی (Ad-hoc Mode): هر ایستگاه بدون زیرساخت مشخص و به صورت مستقیم با دیگر ایستگاهها در ارتباط است.

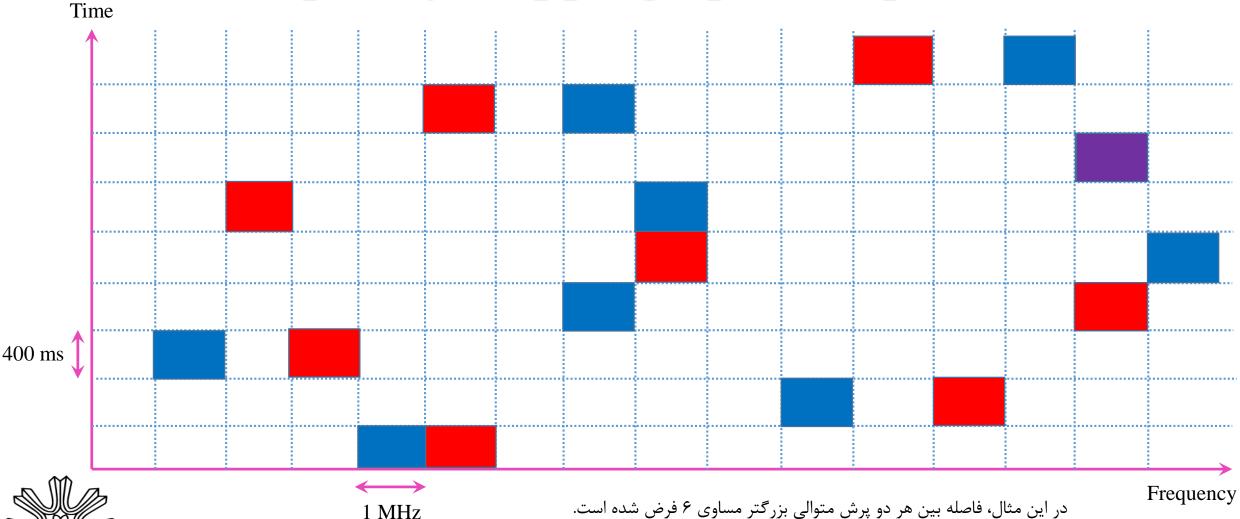
پروتکلهای LAN بیسیم (۶)

• استانداردهای مختلفی در سالیان گذشته گسترش یافته است:

Frequency Hopping Spread Spectrum

در این مثال، فاصله بین هر دو پرش متوالی بزرگتر مساوی ۶ فرض شده است.

Frequency Hopping Spread Spectrum

• مزایای پرش فرکانسی:

- الگوی پرش فرکانسی را فقط فرستنده و گیرنده میداند. بنابراین کاربر دیگری نمیتواند به صحبت بین فرستنده و گیرنده گوش کند.
- اگر کاربری قصد ایجاد اختلال داشت و به نحوی توانسته بود فرکانس کاری را بداند، در روشهای قبلی میتوانست کل ارتباط را که در یک باند فرکانسی بود، مختل کند. در FHSS به دلیل پرش فرکانسی، مدت زمانی کمی از یک فرکانس استفاده میشود و سپس فرکانس عوض میشود. بنابراین تشخیص فرکانس کاری سخت است و در صورت اختلال بخش کوچکی از پیام دچار اختلال میشود.

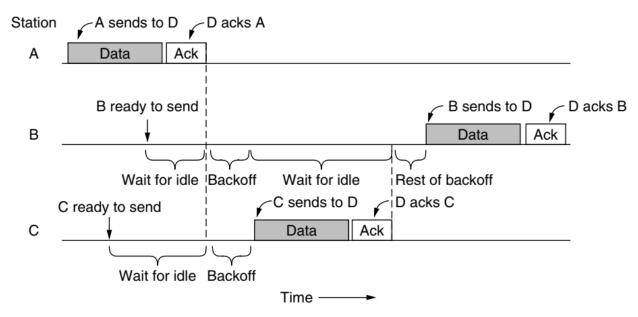

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11

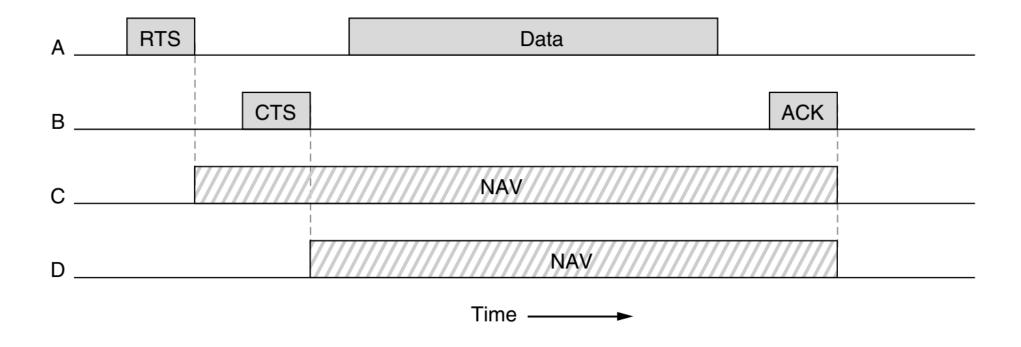
کنترل دسترسی چندگانه در 802.11

- دو تفاوت عمده ارسال فریم با روش CSMA/CA در حالت بیسیم و روش CSMA/CD در اترنت در روش CSMA/CD پس از وقوع در روش CSMA/CD پس از وقوع تصادم مدت زمان رندمم منتظر میماندیم.
 - در روش CSMA/CA، تشخیص تصادم توسط ACK صورت می گیرد.

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۲)

• NAV (Network Allocation Vector): به زبان ساده مدتی که ایستگاه باید ساکت باشد!

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۳)

- در مثال اسلاید قبل، A میخواهد به B ارسال کند. C در محدوده رادیویی A است (ممکن است در محدوده رادیویی B نیز باشد) و همچنین D در محدوده رادیویی B است.
- نود C صدای RTS نود A را می شنود و به اندازهای که مشخص شده (با در نظر گرفتن ACK) ساکت می ماند. بردار C خود را به اندازه مشخص شده آپدیت می کند.
- نود D صدای CTS را شنیده و به اندازه مدتی که مشخص شده ساکت می ماند. بردار NAV خود را به اندازه مشخص شده آپدیت می کند.
- دقت کنید که سیگنالهای NAV ارسال نمیشوند. بلکه برای یادآوری این هستند که ایستگاه باید به مدت مشخصی ساکت بماند.

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۴)

• کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 از دو مود عملکرد پشتیبانی میکند:

- مود (Distributed Coordination Function (DCF): در شبکههای اقتضایی به کار میرود.
- مود (Point Coordination Function (PCF)؛ در شبکههای مبتنی بر زیرساخت (شامل AP) به کار میرود.

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۵)

- محدودیتهای عملیاتی
- قابلیت اطمینان (Reliability)
- صرفه جویی در توان مصرفی (Power Saving)
 - کیفیت سرویس (Quality of Service)

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۶)

• قابلیت اطمینان:

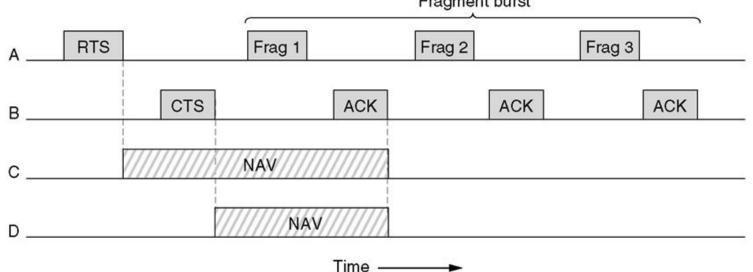
- بر خلاف شبکههای مبتنی بر سیم، شبکههای بیسیم به شدت دارای نویز و غیر قابل اطمینان هستند.
- در صورتی که احتمال ارسال موفقیت آمیز فریم کم باشد، استفاده از گرفتن تأییدیه و ارسال مجدد کمک چندانی نمی کند.
- استراتژی عمده در بالابردن احتمال موفقیت در ارسال فریمها، کاهش نرخ ارسال است. نرخهای پایین از مدولاسیونهای مقاوم تری استفاده می کنند و احتمال موفقیت افزایش می یابد.
 - استراتزی دیگر کاهش طول فریمها است.
- مثال: احتمال خطای BER=0.0001 را در نظر بگیرید. برای طول فریم اترنت 12144 بیت، احتمال موفقیت کمتر از ۳۰ درصد است! در صورتی که طول فریمها 4048 بیت باشد، احتمال موفقیت حدود ۶۵ درصد خواهد بود.

$$p = 10^{-4}$$
 Bit Error Rate (BER)
 $12144 \, Bits \Rightarrow P_{success} = \left(1 - 10^{-4}\right)^{12144} \approx 0.297$
 $4048 \, Bits \Rightarrow P_{success} = \left(1 - 10^{-4}\right)^{4048} \approx 0.667$

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۷)

• کاهش طول فریم با استفاده از ارسال Fragment هایی که هر فریم را تشکیل میدهند، انجام میگیرد.

• سوال: آیا مدت زمان ارسال کل Fragment ها مشخص است؟ نودهای C و C چه مدت زمانی باید ساکت بمانند؟ به اندازه یک Fragment. راه حل در دو اسلاید بعدی بیان خواهد شد.

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۸)

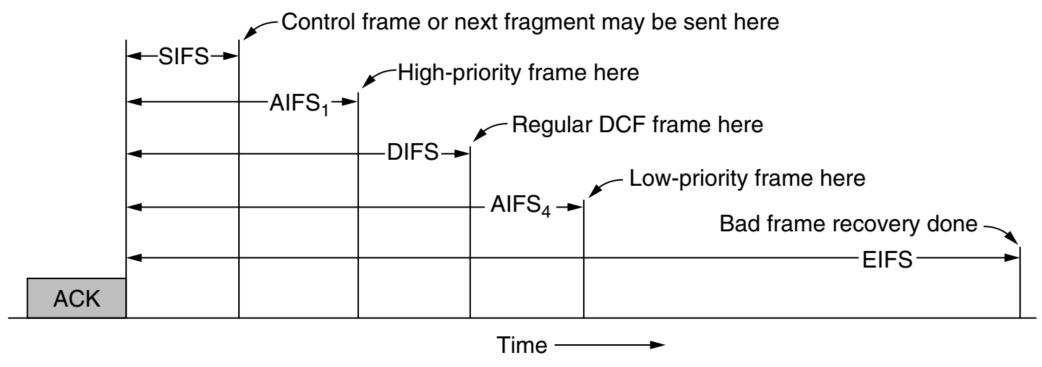
• كيفيت سرويس

- فرض کنید دو نوع ترافیک در حال رقابت برای به دست گرفتن کانال هستند. ترافیک VOIP و ترافیک Peer to Peer.
- به دلیل پهنای باند بالای ترافیک Peer to Peer to Peer ترافیک VOIP به دلیل رقابت دچار تأخیر خواهد شد که برای این نوع سرویس خوشایند نیست. بنابراین مطلوب است که ترافیک VOIP نسبت به ترافیک Peer to از اولویت بالاتری برخوردار باشد.
- برای حل این مشکل و ایجاد قابلیت اولویت دادن، IEEE 802.11 مکانیزم هوشمندانهای در نظر گرفته است که در اسلاید بعدی توضیح داده می شود.

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۹)

• فواصل زمانی فریمها در 802.11

کنترل دسترسی چندگانه در 802.11 (۱۰)

فواصل زمانی فریمها در 802.11

- :DIFS (DCF InterFrame Spacing)
 - فاصله زمانی برای فریمهای عادی DCF
- :SIFS (Short InterFrame Spacing) •
- به منظور ارسال فریمهای کنترلی و یا ارسال Fragment بعدی
 - :AIFS (Arbitration InterFrame Spacing) •
 - به منظور دادن اولویت بالاتر و یا پایین تر استفاده میشود.
 - **:EIFS (Extended InterFrame Spacing)** •
- در مواقعی که فریم به درستی دریافت نشده باشد، برای گزارش استفاده میشود.

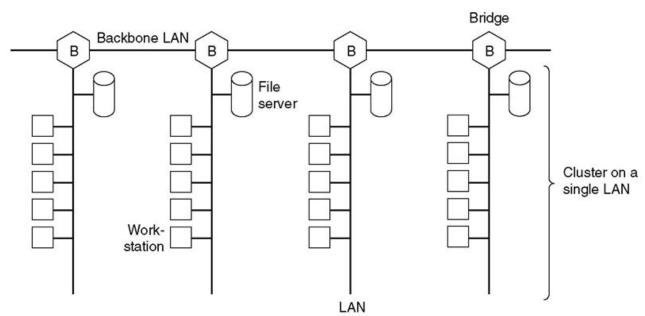

سوئیچینگ در لایه پیوند داده

سوئیچینگ در لایه پیوند داده

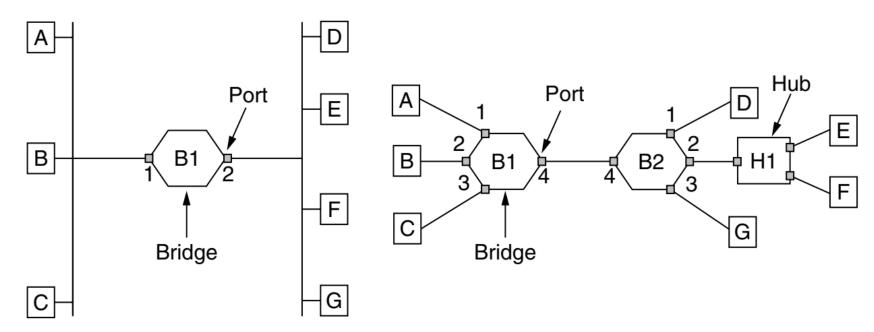
- بسیاری از سازمانها چندین شبکه LAN دارند و مایل هستند آنها را به هم متصل کنند. اما چگونه؟
 - پل (Bridge) قطعهای است که ما را در این امر کمک میکند. سوئیچ نام مدرن Bridge است.
- سوال: در صورتی که نودهای داخل یک سگمنت با همدیگر مکالمه داشته باشند، چه نیازی است مکالمه آنها به خارج از سگمنت ارسال شده و باعث تصادم شود؟!

سوئیچینگ در لایه پیوند داده (۲)

- Bridge ها در لایه پیوند داده عمل می کنند. در نتیجه از آدرس لایه پیوند داده برای فوروارد کردن فریمها استفاده می کنند.
 - Bridge ها می توانند LAN های multidrop و همچنین LAN های نقطه به نقطه را به همدیگر متصل کنند.

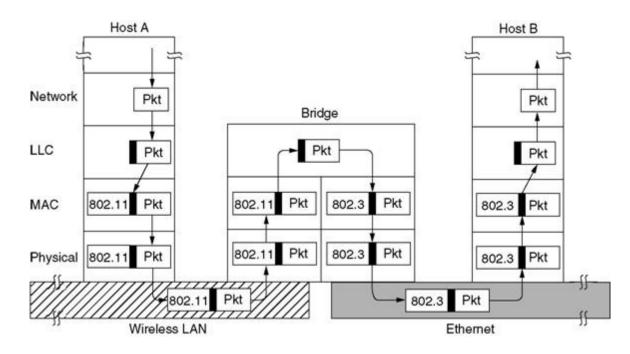
(a) Connecting two multidrop LANs

(b) Connecting 7 point-to-point LANs

سوئیچینگ در لایه پیوند داده (۳)

• شمای پشته پروتکل در Bridge:

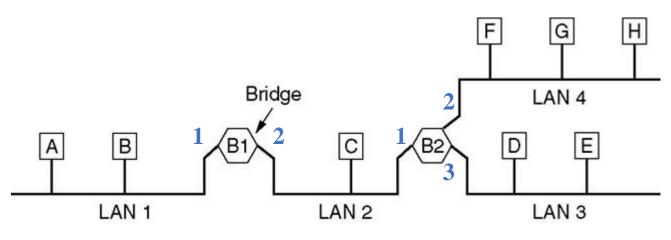
• کاری که Bridge انجام می دهد این است که هر فریمی را که به یک پورت Bridge متصل است، می پذیرد. حال تصمیم می گیرد که این فریم را باید فوروارد کند یا نکند. اگر تصمیم به فوروارد است، برای کدام پورت فوروارد کند؟

سوئیچینگ در لایه پیوند داده (۴)

• الگوريتم آموزش آدرس Bridge: فرض كنيد نود A ميخواهد به نود G داده ارسال كند.

Bridge B1

Diage Di			Driage Da		
Address	Port	Time Expiary	Address	Port	Time Expiary
A	1	T	A	1	T
G	2	T	G	2	T

• سه قانون کلی Bridge:

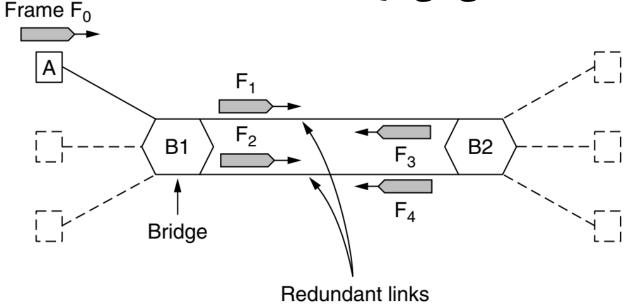
- اگر پورت آدرس مقصد با پورت آدرس مبدأ یکی بود، فریم را رها کن.
- اگر پورت آدرس مقصد با پورت آدرس مبدأ متفاوت بود، فریم را از پورت مبدأ به پورت مقصد فوروارد کن.
- اگر پورت مقصد ناشناخته است، فریم را در همه پورتها به جز پورت مبدأ، فوروارد کن.

Bridge B2

سوئیچینگ در لایه پیوند داده (۵)

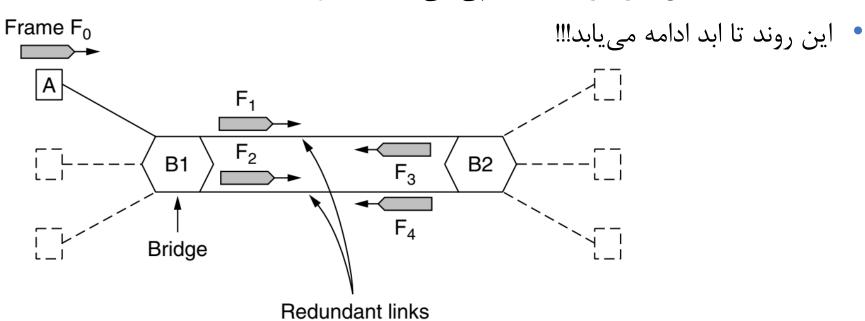
- به منظور افزایش قابلیت اطمینان، لینکهای اضافی بین Bridge ها در نظر گرفته میشود. زمانی که یکی از لینکها از کار بیفتد، لینک دیگر همچنان قابل استفاده است. در شکل زیر دو لینک موازی هم در نظر گرفته شدهاست.
 - این افزونگی باعث ایجاد مشکلاتی میشود!

سوئیچینگ در لایه پیوند داده (۶)

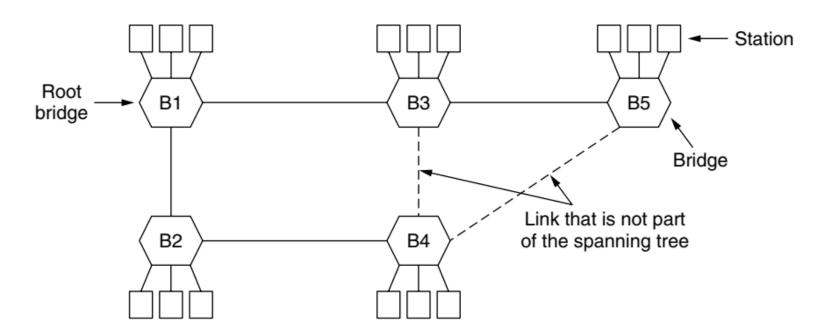
- فرض کنید نود A، فریم F0 را به مقصدی که قبلاً پورت آن مشخص نشده است، ارسال می کند.
 - پل B1 دو کپی از فریم را در لینکهای موازی هم قرار میدهد. (فریمهای F1 و F2)
- پل B2 نیز نمی داند فریم های F1 و F2 کپی همدیگر هستند و به دلیل اینکه پورت فریم ارسالی برای پل B2 ناشناخته است، آن ها را در لینک ها کپی می کند. (F3 و F4)

Spanning Tree

• لینکهایی که باعث ایجاد حلقه شدهاند، در ساختار درختی وجود ندارند. اما در صورتی که یکی از لینکها از کار بیفتد، لینکهایی که در توپولوژی درخت استفاده نشده بودند و الان قابلیت استفاده دارند، می توانند به ساختار درخت اضافه شوند.

Spanning Tree

• الگوریتم Spanning Tree توسط Radia Perlman ابداع شدهاست. برای فهم ساده موضوع، ایشان شعری سرودهاند:

A graph more lovely than a tree.

A tree whose crucial property

Is loop-free connectivity.

A tree which must be sure to span.

So packets can reach every LAN.

First the Root must be selected

By ID it is elected.

Least cost paths from Root are traced

In the tree these paths are placed.

A mesh is made by folks like me

Then bridges find a spanning tree.

